

نزدیکترین دوتایی در شبکه‌های کامل ددکیند

علی اصغر سروری، حمید مظاهری* و حمیدرضا خادمزاده

چکیده. در این مقاله به بررسی مسئله نزدیکترین دوتایی می‌پردازیم. این مسئله پیش از این در فضاهای متری مطرح گردیده و مطالعه شده است و در این مقاله به بررسی آن در فضاهای شبکه پرداخته می‌شود و از منظر ترتیبی مورد بررسی قرار می‌دهیم. این مسئله در فضای شبکه‌های کامل ددکیند مورد بحث قرار می‌گیرد.

۱. مقدمه

مسئله نزدیکترین دوتایی که در واقع تعمیمی از مسئله نقطه ثابت است، توجه زیادی را در سال‌های اخیر به خود جلب کرده است. این مسئله به‌طور گسترده‌ای در بخش‌های مختلف ریاضی از جمله مسائل بهینه‌سازی، عددی و حتی برنامه‌نویسی به‌کار برده می‌شود و توسط ریاضی‌دانان زیادی در فضاهای متریک بررسی شده است. به‌عنوان مثال الدرد^۱ و ویرامانی^۲ [۴]، مسئله وجود و یکتایی نزدیکترین دوتایی با نگاشت‌های انقباضی دوری روی فضاهای باناخ محدب یکنواخت را بررسی کرده‌اند. همچنین در منبع [۶]، این مسئله برای نگاشت‌های نانبساطی نسبی^۳ حل شده است و در مرجع [۲] نیز مطالب مفیدی عنوان شده است. اگر E یک فضای متریک و $T: A \rightarrow B$ یک نگاشت باشد که در آن A و B دو زیرمجموعه‌ی ناتهی از E هستند، آن‌گاه $a \in A$ را نزدیکترین نقطه برای T گوئیم هرگاه:

$$d(a, Ta) = \text{dist}(A, B) = \inf\{d(x, y) : (x, y) \in A \times B\}$$

و به (a, Ta) نزدیکترین دوتایی گفته می‌شود. مجموعه‌ی تمام بهترین نقاط تقریبی برای T را با $P_T(A, B)$ نشان می‌دهیم. یعنی:

$$P_T(A, B) = \{a \in A : d(a, Ta) = \text{dist}(A, B)\}.$$

بدیهی است که اگر $A \cap B \neq \emptyset$ آن‌گاه هر جواب مسئله نزدیکترین دوتایی یک نقطه ثابت T است.

عبارت و کلمات کلیدی. شبکه‌های کامل ددکیند، همگرایی ترتیبی، همگرایی یکنواخت نسبی.

دبیرتخصصی رابط: محمدرضا پوریایولی

*نویسنده مسئول

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۷/۲۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۰۶

<http://dx.doi.org/10.22108/msci.2020.119636.1344>

¹Eldred ²Veeramani ³Relatively Nonexpansive Mappings

همچنین:

$$A_0 = \{a \in A : \exists z \in B, d(a, z) = \text{dist}(A, B)\}$$

$$B_0 = \{b \in B : \exists z \in A, d(b, z) = \text{dist}(A, B)\}.$$

مسئله نزدیکترین دوتایی، به ترتیب، T -حل‌پذیر^۴ (T -حل‌پذیر یکتا)^۵ گفته می‌شود هرگاه $P_T(A, B) \neq \emptyset$ ($\text{card } P_T(A, B) = 1$).

باید توجه داشت که شرط لازم برای این که مسئله نزدیکترین دوتایی، T -حل‌پذیر باشد آن است که $T(A_0) \cap B_0 \neq \emptyset$ یادآوری می‌شود که فضای برداری حقیقی E را مرتب جزئی گوئیم هرگاه مجهز به یک رابطه ترتیبی مانند $\leq$ باشد که به صورت زیر با ساختار جبری آن سازگار باشد:

$$(1) \text{ اگر } x \leq y \text{ آن‌گاه به ازای هر } z \in E, x + z \leq y + z$$

$$(2) \text{ اگر } x \leq y \text{ آن‌گاه به ازای هر عدد حقیقی } \alpha \geq 0, \alpha x \leq \alpha y$$

مجموعه‌ی $E^+ = \{x \in E : x \geq 0\}$ را مخروط مثبت E و اعضای آن را بردارهای مثبت E می‌نامیم. اگر A یک زیرمجموعه‌ی ناتهی از فضای مرتب جزئی E باشد آن‌گاه A را کران‌دار از بالا گوئیم هرگاه $x_0 \in E$ موجود باشد که برای هر $a \in A, a \leq x_0$. در این صورت x_0 را یک کران بالا برای A گفته و به کوچکترین کران بالای A در صورت وجود، بیشینه A گفته و با $\sup A$ نشان می‌دهیم. مجموعه‌های کران‌دار از پایین به طور مشابه تعریف شده و به بزرگترین کران پایین A در صورت وجود، کمینه A گفته و با $\inf A$ نشان می‌دهیم. $A \subset E$ را کران‌دار ترتیبی گوئیم هرگاه A هم کران‌دار از بالا و هم کران‌دار از پایین باشد.

فضای مرتب جزئی E را یک شبکه (یا یک فضای ریس)^۶ گوئیم هرگاه به ازای هر جفت از بردارهای $x, y \in E$

$$x \wedge y = \inf\{x, y\} \text{ و } x \vee y = \sup\{x, y\}$$

در هر شبکه قسمت مثبت، قسمت منفی و قدرمطلق بردار x به ترتیب با $x^+ = x \vee 0$

و $x^- = (-x) \vee 0$ و $|x| = x \vee (-x)$ تعریف می‌شوند. نرم $\|\cdot\|$ روی شبکه E را یک نرم شبکه‌ای گوئیم هرگاه از $|x| \leq |y|$ نتیجه شود که $\|x\| \leq \|y\|$ و در این صورت فضای E را یک شبکه برداری نرم‌دار گوئیم. اگر فضای E تحت نرم شبکه‌ای $\|\cdot\|$ کامل باشد آن‌گاه E را یک شبکه باناخ می‌گوئیم. فرض کنید $(E, \leq)$ یک شبکه باناخ با نرم شبکه‌ای $\|\cdot\|$ باشد، در این صورت نرم شبکه‌ای $\|\cdot\|$ را اکیداً یکنوا^۷ گوئیم (یا گفته می‌شود که شبکه باناخ E دارای ویژگی STM است) هرگاه برای هر $x, y \in E^+$ که $x \leq y$ و $\|x\| = \|y\|$ نتیجه شود که $x = y$. در این صورت می‌نویسیم $E \in \text{STM}$.

شبکه E را کامل ددکیند^۸ گوئیم هرگاه هر زیرمجموعه‌ی ناتهی و کران‌دار از بالا در E ، بیشینه داشته باشد (یا به طور معادل هر زیرمجموعه ناتهی و کران‌دار از پایین در E ، دارای کمینه باشد). همچنین شبکه E دارای ویژگی ارشمیدسی^۹ است هرگاه برای هر $u \in E^+$ ، $\inf_n \{n^{-1}u\} = 0$. در [۵، ۳، ۱] می‌توان مشاهده کرد که هر شبکه باناخ و نیز هر شبکه کامل ددکیند دارای ویژگی ارشمیدسی هستند.

$A \subseteq E$ را بیشینه (کمینه) - بسته گوئیم هرگاه برای هر $D \subseteq A$ اگر $\sup D$ ($\inf D$) در E وجود داشته باشد آن‌گاه $\sup D \in A$ ($\inf D \in A$). لازم به یادآوری است که اگر دنباله‌ی $\{f_n\} \subseteq E$ نزولی و $\inf_n \{f_n\} = f$ آن‌گاه می‌نویسیم $f_n \downarrow f$. همچنین دنباله‌ی $\{u_n\}$ همگرایی ترتیبی^{۱۰} به u است و می‌نویسیم $u_n \xrightarrow{o} u$ هرگاه دنباله‌ی $f_n \downarrow 0$ موجود باشد که برای هر $n \in \mathbb{N}$ و $|u - u_n| \leq f_n$ و دنباله‌ی $\{u_n\}$ کوشی ترتیبی^{۱۱} است اگر دنباله‌ی $f_n \downarrow 0$ وجود داشته باشد که

⁴T-Solvable ⁵T-Uniquely Solvable ⁶Riesz ⁷Strictly Monotone ⁸Dedekind Complete ⁹Archimedean Property ¹⁰Order convergence ¹¹Order Cauchy

ترتیبی است. $|u_n - u_m| \leq f_n$ برای هر $n \geq m \geq 1$. بدیهی است که هر دنباله‌ی همگرای ترتیبی، کوشی ترتیبی و نیز کران‌دار

زیرمجموعه‌ی A را در شبکه نرم‌دار E ، بسته ترتیبی^{۱۲} گوئیم هرگاه برای هر دنباله‌ی $\{x_n\} \subseteq A$ که $x_n \xrightarrow{0} x$ نتیجه شود که $x \in A$.

توجه: اگر A و B دو زیرمجموعه ناتهی از شبکه کامل دکیند E باشند که بیشینه-بسته و کمینه-بسته هستند آنگاه A و B بسته ترتیبی هستند. چون اگر $\{x_n\} \subseteq A$ و $x_n \xrightarrow{0} x$ آنگاه دنباله‌ی $\{x_n\}$ کران‌دار ترتیبی است و بنابر قضیه ۱، ۱، ۱ از [۵]، $x = \inf_n \{\sup_{k \geq n} x_k\} = \sup_n \{\inf_{k \geq n} x_k\}$ ، چنانچه E یک شبکه باناخ نیز باشد در این صورت A و B نرم بسته خواهند بود؛ چون در شبکه‌های باناخ هر مجموعه بسته ترتیبی، نرم بسته است.

فرض کنید که $u \in E$ و $0 < u$ در این صورت دنباله‌ی $\{f_n\} \subseteq E$ را همگرای u -یکنواخت به f گوئیم هرگاه برای هر عدد حقیقی $\varepsilon > 0$ ، اندیس $n(\varepsilon)$ موجود باشد که برای هر $n \geq n(\varepsilon)$ داشته باشیم $|f - f_n| \leq \varepsilon u$ (یا به طور معادل می‌توان گفت که دنباله اعداد $\varepsilon_n \downarrow 0$ موجود باشد که برای هر n ، $|f - f_n| \leq \varepsilon_n u$ ، باید توجه داشت که اگر فضای E ارشمیدسی نباشد آنگاه f می‌تواند منحصر به فرد نباشد. به طور مشابه دنباله‌ی $\{f_n\} \subseteq E$ را کوشی u -یکنواخت گوئیم هرگاه برای هر عدد حقیقی $\varepsilon > 0$ ، اندیس $n(\varepsilon)$ موجود باشد که برای هر $m, n \geq n(\varepsilon)$ داشته باشیم $|f_m - f_n| \leq \varepsilon u$. بدیهی است که هر دنباله‌ی همگرای u -یکنواخت، کوشی u -یکنواخت است. دنباله‌ی $\{f_n\} \subseteq E$ همگرای یکنواخت نسبی^{۱۳} به f است هرگاه $v \in E$ و $0 < v$ موجود باشد که $\{f_n\}$ به طور v -یکنواخت همگرا به f باشد و در این صورت می‌نویسیم $f_n \xrightarrow{un} f$.

واضح است که در هر فضای ارشمیدسی اگر $f_n \xrightarrow{un} f$ آنگاه $f_n \xrightarrow{0} f$. فضای ارشمیدسی E را کامل یکنواخت^{۱۴} گوئیم هرگاه برای هر $v \in E$ و $0 < v$ هر دنباله‌ی کوشی v -یکنواخت دارای حد باشد. توجه: بنابر قضیه ۱، ۱، ۱ از [۵] هر شبکه باناخ و نیز هر شبکه کامل دکیند، کامل یکنواخت است. در ادامه این مقاله همواره فرض بر این است که E یک شبکه کامل دکیند و A و B دو زیرمجموعه‌ی ناتهی از E هستند که بیشینه-بسته و کمینه-بسته می‌باشند.

۲. نتایج اصلی

در این بخش به بیان تعاریفی جدید در شبکه E می‌پردازیم. فرض کنید E یک شبکه کامل دکیند، A و B دو زیرمجموعه ناتهی از E که بیشینه-بسته و کمینه-بسته هستند و $A \geq B$ یا $B \geq A$. با توجه به این که $|A - B| = \{a - b : a \in A, b \in B\}$ پس اگر $A \geq B$ (یعنی $x \geq y$ برای هر $(x, y) \in A \times B$) آنگاه

$$|A - B| = A - B = \{a - b : a \in A, b \in B\}$$

و در این صورت با توجه به این که

$$\inf(A - B) = \inf A + \inf(-B) = \inf A - \sup B$$

پس $d(A, B) = \bigwedge |A - B| = \inf\{|a - b| : a \in A, b \in B\}$ در $A - B$ وجود دارد. یعنی وجود دارد $a_0 \in A$ و $b_0 \in B$ به قسمی که $d(A, B) = a_0 - b_0$ و در نتیجه $\overset{\circ}{A}$ و $\overset{\circ}{B}$ ناتهی هستند که در آن

$$\overset{\circ}{A} = \{x \in A : \exists z \in B, |x - z| = d(A, B)\}$$

¹²Order Closed ¹³Relatively Uniform convergence ¹⁴Uniformly Complete

و

$$\overset{\circ}{B} = \{y \in B : \exists z \in A, |y - z| = d(A, B)\}.$$

اگر $T : A \rightarrow B$ یک نگاشت باشد آن‌گاه (x, Tx) نزدیکترین دوتایی مخروطی^{۱۵} است هرگاه

$$|x - Tx| = d(A, B)$$

و در این صورت $x \in A$ ، نزدیکترین نقطه مخروطی برای نگاشت T است. مجموعه‌ی همی بهترین نقاط تقریبی مخروطی برای T را با $P_T^c(A, B)$ نشان می‌دهیم یعنی:

$$P_T^c(A, B) = \{x \in A : |x - Tx| = d(A, B)\}.$$

مسئله نزدیکترین دوتایی مخروطی را به ترتیب T -حلپذیر (T -حل پذیر یکتا) گوئیم هرگاه $P_T^c(A, B) \neq \emptyset$ ($\text{card } P_T^c(A, B) = 1$).

باید توجه داشت که شرط لازم برای این‌که مسئله نزدیکترین دوتایی مخروطی T -حل پذیر باشد آن است که $T(\overset{\circ}{A}) \cap \overset{\circ}{B} \neq \emptyset$. واضح است که در هر شبکه باناخ، $\overset{\circ}{A} \subseteq A$ و $\overset{\circ}{B} \subseteq B$ و $P_T^c(A, B) \subseteq P_T(A, B)$.

قضیه ۱.۲. فرض کنید E یک شبکه کامل ددکیند و A و B دو زیرمجموعه‌ی ناتهی از E هستند که بیشینه-بسته و کمینه-بسته هستند و $A \geq B$ و یا $B \geq A$. در این صورت اگر $T : A \rightarrow B$ یک نگاشت دلخواه باشد آن‌گاه $\text{card } P_T^c(A, B) \leq 1$.

اثبات. فرض کنید $A \geq B$ (اثبات در حالت دیگر مشابه است). اگر $x - Tx = y - Ty = d(A, B)$ آن‌گاه $d(A, B) = x - Tx \leq (x \wedge y) - Tx$ و $d(A, B) = y - Ty \leq (x \wedge y) - Ty$. در نتیجه $x \leq x \wedge y$ و $y \leq x \wedge y$ این یعنی $x = y$. بنابراین $\text{card } P_T^c(A, B) \leq 1$. □

قضیه ۲.۲. فرض کنید E یک شبکه کامل ددکیند و A و B دو زیرمجموعه‌ی ناتهی از E هستند که بیشینه-بسته و کمینه-بسته هستند و $A \geq B$ و یا $B \geq A$ در این صورت مسئله نزدیکترین دوتایی مخروطی، T -حل پذیر یکتاست اگر و تنها اگر $T(\overset{\circ}{A}) \cap \overset{\circ}{B} \neq \emptyset$.

اثبات. با توجه به این‌که شرط لازم برای T -حل پذیر بودن مسئله نزدیکترین دوتایی مخروطی این است که $T(\overset{\circ}{A}) \cap \overset{\circ}{B} \neq \emptyset$. پس اثبات از یک طرف بدیهی است. حال فرض کنید که $T(\overset{\circ}{A}) \cap \overset{\circ}{B} \neq \emptyset$. ابتدا نشان می‌دهیم که $\overset{\circ}{A}$ و $\overset{\circ}{B}$ تک نقطه‌ای هستند. اگر $a_0, a_1 \in \overset{\circ}{A}$ آن‌گاه $z_0, z_1 \in B$ موجودند که $a_0 - z_0 = a_1 - z_1 = d(A, B)$ و داریم:

$$d(A, B) = a_1 - z_1 \leq (a_0 \wedge a_1) - z_1$$

و

$$d(A, B) = a_0 - z_0 \leq (a_0 \wedge a_1) - z_0.$$

بنابراین $a_0 \leq a_0 \wedge a_1$ و $a_1 \leq a_0 \wedge a_1$ یعنی $a_0 = a_1$. به‌طور مشابه اگر $b_0, b_1 \in \overset{\circ}{B}$ آن‌گاه $z_0, z_1 \in A$ موجودند که

$$z_0 - b_0 = z_1 - b_1 = d(A, B)$$

¹⁵Conic Best Proximity Pair

بنابراین:

$$d(A, B) = z_1 - b_1 \leq z_1 - (b_0 \vee b_1)$$

و

$$d(A, B) = z_0 - b_0 \leq z_0 - (b_0 \vee b_1)$$

و در نتیجه $b_0 = b_1$. با توجه به این که $\overset{\circ}{A}$ و $\overset{\circ}{B}$ ناتهی هستند پس $\overset{\circ}{A}$ و $\overset{\circ}{B}$ تک نقطه‌ای هستند و داریم $\overset{\circ}{A} = \{a_0\}$ و $\overset{\circ}{B} = \{b_0\}$. از طرفی $T(\overset{\circ}{A}) \cap \overset{\circ}{B} \neq \emptyset$ پس $T(a_0) = b_0$ و در نتیجه

$$a_0 - Ta_0 = a_0 - b_0 = d(A, B).$$

□

یعنی $\text{card } P_T^c(A, B) = 1$.

قضیه ۳.۲. هرگاه $E \in \text{STM}$ یک شبکه کامل ددکیند و A و B دو زیرمجموعه‌ی ناتهی از E باشند که بیشینه- بسته و کمینه- بسته هستند و $A \geq B$ و یا $B \geq A$. در این صورت مسأله نزدیکترین دوتایی T - حل پذیر یکتاست اگر و تنها اگر $T(A_0) \cap B_0 \neq \emptyset$.

اثبات. اثبات از یک طرف بدیهی است. فرض کنید $T(A_0) \cap B_0 \neq \emptyset$. با توجه به این که $\overset{\circ}{A}$ و $\overset{\circ}{B}$ ناتهی هستند. پس A_0 و B_0 ناتهی هستند. نشان می‌دهیم که A_0 و B_0 تک نقطه‌ای هستند. فرض کنید $a_0, a_1 \in A_0$ پس وجود دارند $z_0, z_1 \in B$ به قسمی که

$$\|a_0 - z_0\| = \|a_1 - z_1\| = \text{dist}(A, B).$$

با توجه به این که $a_0 \wedge a_1 \in A$ پس: $a_0 - z_0 \leq (a_0 \wedge a_1) - z_0 \leq a_0 - z_0$ و در نتیجه

$$\|(a_0 \wedge a_1) - z_0\| = \|a_0 - z_0\| = \text{dist}(A, B).$$

اکنون با توجه به ویژگی STM شبکه E داریم: $(a_0 \wedge a_1) - z_0 = a_0 - z_0$ و در نتیجه $a_1 \leq a_0$ و به‌طور مشابه داریم $a_0 \leq a_1$. بنابراین $a_0 = a_1$. بنابراین A_0 تک نقطه‌ای است و به‌طور مشابه می‌توان نشان داد که B_0 تک نقطه‌ای است. در نتیجه $\overset{\circ}{A} = A_0$ و $\overset{\circ}{B} = B_0$. بنابراین $\text{card } P_T(A, B) = 1$. □

یادآوری می‌شود که بردار $e > 0$ را در شبکه E ، یک ترتیبی قوی^{۱۶} گوئیم هرگاه برای هر $x \in E$ عدد حقیقی $\lambda > 0$ موجود باشد که $|x| \leq \lambda e$. به عبارت دیگر $E = \bigcup \{n[-e, e] : n \in \mathbb{N}\}$ که در آن $[a, b] = \{z \in E : a \leq z \leq b\}$. در هر شبکه باناخ E ، $e \in E^+$ یک ترتیبی قوی است اگر و تنها اگر e یک نقطه درونی E^+ (نسبت به توپولوژی نرم) باشد [۱]. مثلاً $e = (a_n)_1^\infty \in \ell_\infty$ یک ترتیبی قوی است (در ℓ_∞) اگر و تنها اگر $\inf \{a_n : n \in \mathbb{N}\} > 0$. واضح است که اگر E یک فضای ارشمیدسی با یک ترتیبی قوی u باشد آن‌گاه E کامل یکنواخت است هرگاه هر دنباله‌ی کوشی u - یکنواخت دارای حد باشد. نگاشت $T : A \cup B \rightarrow A \cup B$ را یک نگاشت انقباضی دوری مخروطی^{۱۷} گوئیم هرگاه T دوری باشد (یعنی $T(A) \subseteq A$ و $T(B) \subseteq B$) و $(T(B) \subseteq A$ و $T(A) \subseteq B$) و $k \in (0, 1)$ موجود باشد که برای هر $(x, y) \in A \times B$ داشته باشیم:

$$|Tx - Ty| \leq k|x - y| + (1 - k)d(A, B).$$

¹⁶Strong Order Unit ¹⁷Conic Cyclic Contraction Map

قضیه ۴.۲. فرض کنید E یک شبکه کامل ددکیند و A و B دو زیرمجموعه‌ی ناتهی از E هستند که بیشینه- بسته و کمینه- بسته هستند و $A \geq B$ و یا $B \geq A$. اگر $T : A \cup B \rightarrow A \cup B$ یک نگاشت انقباضی دوری مخروطی باشد و $x_0 \in A$ موجود باشد که $u = |Tx_0 - x_0| - d(A, B)$ بکه ترتیبی قوی باشد آن‌گاه مسأله نزدیکترین دوتایی مخروطی به‌طور یکتا حل‌پذیر است.

اثبات. بنابر قضیه ۱.۲، $\text{card } P_T^c(A, B) \leq 1$. برای $x \in A$ تعریف می‌کنیم

$$x_{n+1} = Tx_n = T^{n+1}x_0 \quad (n = 0, 1, 2, \dots).$$

در این صورت

$$\begin{aligned} |x_{n+1} - x_n| &= |Tx_n - Tx_{n-1}| \leq k|x_n - x_{n-1}| + (1-k)d(A, B) \\ &\leq k^2|x_{n-1} - x_{n-2}| + (1-k^2)d(A, B) \end{aligned}$$

با استقراء داریم:

$$|x_{n+1} - x_n| \leq k^n|x_1 - x_0| + (1-k^n)d(A, B)$$

یعنی

$$0 \leq |x_{n+1} - x_n| - d(A, B) \leq k^n u$$

که در آن $u = |Tx_0 - x_0| - d(A, B)$ ، پس $|Tx_n - x_n|$ همگرای u -یکنواخت به $d(A, B)$ است. قرار می‌دهیم $n = 0, 1, 2, \dots$ ، $y_n = x_{2n}$ و نشان می‌دهیم که $\{y_n\} \subseteq A$ همگرای u -یکنواخت است که در آن u بکه ترتیبی قوی است. کافی است که نشان دهیم دنباله $\{y_n\}$ کوشی u -یکنواخت است. فرض کنید عدد حقیقی $\varepsilon > 0$ دلخواه باشد. با توجه به این‌که $x_n - Tx_n$ همگرای u -یکنواخت به $d(A, B)$ است. پس اندیس $n(\varepsilon)$ موجود است که برای هر $m, n \geq n(\varepsilon)$ ، $(y_m - Ty_m) - d(A, B) \leq \varepsilon u$ ، از طرفی برای هر $m, n \in \mathbb{N}$ داریم $y_m \wedge y_n \in A$ پس برای هر $m, n \geq n(\varepsilon)$ می‌توان نوشت:

$$0 \leq (y_m \wedge y_n) - Ty_m - d(A, B) \leq y_n - Ty_m - d(A, B) \leq \varepsilon u$$

و

$$0 \leq (y_m \wedge y_n) - Ty_m - d(A, B) \leq y_m - Ty_m - d(A, B) \leq \varepsilon u.$$

با توجه به این‌که

$$y_n - (y_m \wedge y_n) = (y_n - Ty_m - d(A, B)) - ((y_m \wedge y_n) - Ty_m - d(A, B))$$

پس

$$0 \leq y_n - (y_m \wedge y_n) \leq \varepsilon u.$$

و به‌طور مشابه داریم:

$$0 \leq y_m - (y_m \wedge y_n) \leq \varepsilon u.$$

بنابراین:

$$|y_m - y_n| \leq |y_m - (y_m \wedge y_n)| + |y_n - (y_m \wedge y_n)| \leq 2\varepsilon u$$

و در نتیجه دنباله $\{y_n\}$ کوشی u -یکنواخت و بنابراین همگرای u -یکنواخت است. پس $x \in A$ موجود است که دنباله‌ی $\{y_n\}$ همگرای u -یکنواخت به x است (با توجه به این که A بسته ترتیبی است و هر دنباله‌ی همگرای u -یکنواخت، همگرای ترتیبی نیز می‌باشد). یعنی برای هر $\varepsilon > 0$ اندیس $n(\varepsilon)$ موجود است که برای هر $n \geq n(\varepsilon)$ $|x_{2n} - x| \leq \varepsilon u$ و نیز $x_{2n} - Tx_{2n} - d(A, B) \leq \varepsilon u$: بنابراین:

$$\circ \leq x - Tx_{2n} - d(A, B) \leq |x - x_{2n}| + |x_{2n} - Tx_{2n}| - d(A, B) \leq 2\varepsilon u.$$

همچنین

$$\begin{aligned} \circ &\leq |x_{2n+2} - Tx| - d(A, B) = |Tx_{2n+1} - Tx| - d(A, B) \\ &\leq |x_{2n+1} - x| - d(A, B) = |Tx_{2n} - x| - d(A, B) \\ &= x - Tx_{2n} - d(A, B) \leq 2\varepsilon u. \end{aligned}$$

و بالاخره داریم:

$$\circ \leq x - Tx - d(A, B) \leq |x - x_{2n}| + |x_{2n} - Tx| - d(A, B) \leq 3\varepsilon u.$$

و این یعنی $x - Tx = d(A, B)$. بنابراین

$$\text{card } P_T^c(A, B) = 1.$$

□

توجه: اگر در قضیه ۴.۲ شبکه E دارای ویژگی STM نیز باشد آن‌گاه بنابر آنچه در اثبات قضیه ۳.۲ انجام شد، A و B تک نقطه‌ای هستند و در نتیجه $\text{card } P_T(A, B) = 1$.

۳. تشکر و قدردانی

نویسندگان از داوران مقاله بجهت دقت و نظرات مفید آنها تشکر می‌کنند. همچنین از زحمات دکتر حسین خورشیدی در آزمایشگاه هندسه کامپیوتری و سیستم‌های دینامیکی بخاطر اینکه محیطی آرام را برای پژوهش آماده کرده اند کمال تشکر را دارند.

مراجع

- [1] C. D. Aliprantis and O. Burkinshaw, *Positive operators*, Springer, Dordrecht, 2006.
- [2] J. Anuradha and P. Veeramani, Proximal pointwise contraction, *Topology Appl.*, **156** (2009) 2942–2948.
- [3] G. Birkhoff, *Lattice theory*, American Mathematical Society, Providence, R.I, 1979.
- [4] A. A. Eldred and P. Veeramani, Existence and convergence of best proximity points, *J. Math. Anal. Appl.*, **323** (2006) 1001–1006.
- [5] P. M. Nieberg, *Banach lattices*, Springer-Verlag, Berlin, 1991.
- [6] V. S. Raj and P. Veeramani, Best proximity pair theorems for relatively nonexpansive mappings, *Appl. Gen. Topol.*, **10** (2009) 21–28.

علی اصغر سروری

یزد، دانشگاه یزد، دانشکده ریاضی، آزمایشگاه هندسه کامپیوتری و سیستم‌های دینامیکی
sarvari_math@yahoo.com

علی اصغر سروری متولد تیر ماه سال ۱۳۵۴ در گناباد است. وی در سال ۱۳۷۲ وارد مقطع کارشناسی در رشته دبیری ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد و در سال ۱۳۸۱ وارد مقطع کارشناسی ارشد ریاضی محض گرایش آنالیز ریاضی در دانشگاه بیرجند شد. او در سال ۱۳۹۲ وارد مقطع دکتری ریاضی محض گرایش آنالیز شد که تحت نظر دکتر حمید مظاهری قرار گرفت و هم اکنون آماده دفاع از پایان نامه خود است.

حمید مظاهری تهرانی

یزد، دانشگاه یزد، دانشکده ریاضی
hmazaheri@yazd.ac.ir

حمید مظاهری تهرانی متولد ۱۳۴۹ در اصفهان است. او عضو هیات علمی دانشگاه یزد با درجه دانشیاری است که کلیه مقاطع لیسانس، فوق لیسانس و دکتری خود را در دانشگاه شهید باهنر کرمان گذرانده است وی از سال ۱۳۷۹ عضو هیات علمی دانشگاه یزد شده است.

حمید رضا خادم زاده

یزد، دانشگاه یزد، دانشکده ریاضی، آزمایشگاه هندسه کامپیوتری و سیستم‌های دینامیکی
hrkhademzadeh@gmail.com

حمید رضا خادم زاده متولد آذر ماه ۱۳۵۹ در شهر یزد است. وی در سال ۱۳۷۸ وارد مقطع کارشناسی رشته ریاضی کاربردی دانشگاه پیام نور تفت و در سال ۱۳۸۲ وارد مقطع کارشناسی ارشد رشته ریاضی محض دانشگاه یزد شد. او در ادامه در سال ۱۳۸۹ وارد مقطع دکتری ریاضی محض گرایش آنالیز دانشگاه یزد شد و زیر نظر دکتر مظاهری در سال ۱۳۹۳ از پایان نامه خود دفاع کرد و هم اکنون در دانشگاه فنی و حرفه ای دانشکده فنی شهید صدوقی یزد مشغول به کار است.

